

B O A R D O F S T U D I E S
NEW SOUTH WALES

2004

HIGHER SCHOOL CERTIFICATE
EXAMINATION

Classical Hebrew Extension

General Instructions

- Reading time – 10 minutes
- Working time – 1 hour and 50 minutes
- Write using black or blue pen
- Your attention is drawn to the fact that the Divine Name is spelt in full in Biblical texts contained in this examination paper. If this is a matter of conscience for you, you should not discard the paper

Total marks – 50

Section I Pages 2–5

35 marks

- Attempt Questions 1–2
- Allow about 1 hour and 10 minutes for this section

Section II Pages 6–7

15 marks

- Attempt Question 3
- Allow about 40 minutes for this section

Section I — Prescribed Text

35 marks

Attempt Questions 1–2

Allow about 1 hour and 10 minutes for this section

Answer each question in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available. Use the extracts and your knowledge of the texts and prescribed commentaries in your answers.

Marks

Question 1 (20 marks)

(a) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Micah 4:1–7

- 1 וְהָיָה | בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים יְהִיָּה תָר בֵּית־יְהוָה נָכוֹן בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְנִשְׂאָה
הוא מִגְבְּעוֹת וְנִהְרָוּ עָלָיו עַמִּים:
- 2 וְהָלְכוּ גוֹיִם רַבִּים וְאָמְרוּ לָכוּ | וְנַעֲלָה אֱלֹהֵי־הָרֵי־יְהוָה וְאֱלֹהֵי־בֵית אֱלֹהֵי
יַעֲקֹב וְיִזְרְנוּ מִדְרָכָיו וְנִלְכָּה בְּאַרְחֻתָיו כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה
וְדַבְרֵי־יְהוָה מִירוּשָׁלַם:
- 3 וְשָׁפַט בֵּין עַמִּים רַבִּים וְהוֹכִיחַ לְגוֹיִם עֲצָמִים עַד־רָחוֹק וְכַתְּתוּ
חֲרֻבְתֵיהֶם לְאֲתוּם וְחִנִּיתוּתֵיהֶם לְמוֹמְרוֹת לְאִישׁ־אִישׁ גּוֹי אֱלֹהֵי־חָרָב
וְלֹא־יִלְמְדוּן עוֹד מִלְחָמָה:
- 4 וַיֵּשְׁבוּ אִישׁ תַּחַת גִּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֲנָתוֹ וְאִין מִחֲרִיד כִּי־פִי יְהוָה צְבָאוֹת דִּבֶּר:
5 כִּי כָל־הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו וְאֲנַחְנוּ גִלְדֵי בְשֵׁם־יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד:
- 6 בַּיּוֹם הַהוּא נֹאס־יְהוָה אֶסְפָּה הַצִּלְעָה וְהַנְּדָחָה אֶקְבְּצָה וְאֲשֶׁר הִרְעֵתִי:
7 וְשִׁמְתִי אֶת־הַצִּלְעָה לְשֹׂאֲרֵית וְהַנְּהַלְאָה לְגוֹי עֲצוּם וּמִלְדֵי יְהוָה עָלֵיהֶם
בְּתָר צִיּוֹן מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:

- (i) The term אַחֲרֵית הַיָּמִים in verse 1 is ambiguous. Explain. 2
- (ii) (1) Identify the subject of וְהוֹכִיחַ in verse 3. 1
(2) Parse וְהוֹכִיחַ in verse 3, giving root, *binyan* and tense/aspect. 1
- (iii) An alternative reading to verse 3 in a parallel passage is: 2
וְשִׁמְתִי אֶת־הַצִּלְעָה לְשֹׂאֲרֵית וְהַנְּהַלְאָה לְגוֹי עֲצוּם וּמִלְדֵי יְהוָה עָלֵיהֶם
(Isaiah 2:4).
Explain why both verses are grammatically correct.

Question 1 continues on page 3

Question 1 (continued)

- (b) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Micah 5:6–13

- 6 וְהָיָה | שְׂאֵרֵי יַעֲקֹב בְּקִרְבֵּי עַמִּים רַבִּים כְּטַל מֵאֶת יְהוָה יִהְיֶה כְּרַבִּיּוֹת
עַל־יָעֵשֶׂב אֲשֶׁר לֹא־יִקְנֶה לְאִישׁ וְלֹא יִיחַל לְבַנֵּי אָדָם:
7 וְהָיָה שְׂאֵרֵי יַעֲקֹב בְּגוֹיִם בְּקִרְבֵּי עַמִּים רַבִּים כְּאֲרִיָּה בְּבִקְמוֹת יַעַר
כְּכַפִּיר בְּעֵדְרֵי־צֹאן אֲשֶׁר אִם עָבַר וְרָמַס וְטָרַף וְאִין מִצִּיל:
8 תָּלַם יָדָהּ עַל־צֹרֵיךְ וְכָל־אֵיבֶיךָ יִכְרֹתוּ:
9 וְהָיָה בַיּוֹם־הַהוּא נֹאֵם־יְהוָה וְהִכְרַתִּי סוֹסֶיךָ מִקִּרְבֶּךָ וְהִאֲבֹדְתִי מִרְכַבְתֶּיךָ:
10 וְהִכְרַתִּי עָרֵי אֶרֶץ וְהִרְסֹתִי כָל־מִבְצָרֶיךָ:
11 וְהִכְרַתִּי כְּשָׁפִים מִיָּדֶךָ וּמַעֲוֹנִים לֹא יִהְיוּ־לְךָ:
12 וְהִכְרַתִּי כְּסִילֶיךָ וּמִצְבוֹתֶיךָ מִקִּרְבֶּךָ וְלֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה עוֹד לְמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ:
13 וְנִתְּשִׁי אֲשִׁירֶיךָ מִקִּרְבֶּךָ וְהִשְׁמַדְתִּי עָרֶיךָ:

- (i) What activities of the Judaeans arouse the prophet's wrath? Refer to both text and commentary. 2
- (ii) Contrast the prophet's portrayal of events to come in this and the preceding extract in part (a). Account for the differences. 7

Question 1 continues on page 4

Question 1 (continued)

(c) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Micah 7:4–12

טוֹבָם כְּחֹדֶק יִשְׂרָאֵל מִמְּסוּכָה יוֹם מִצְפִּיָּד פִּקְדוֹתַי בָּאָה עִתָּה תְהִיָּה מְבוֹקְתָם:	4
אֶל־תִּאֱמִינוּ בְרַע אֶל־תִּבְטְחוּ בְּאֵלֹהֵי מִשְׁכַּבְתְּ חִיקָה שָׁמַר פִּתְחֵי־פִיָּד:	5
כִּי־בֶן מְנַבֵּל אָב בַּת קָמָה בְּאֵמָה כִּלְהָ בַחֲמַתָּה אִיבִי אִישׁ אֲנֹשִׁי בֵיתוֹ:	6
וְאֲנִי בִיהוּהָ אֶצְפֶּה אוֹחִילָה לְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַעֲנֵי אֱלֹהֵי:	7
אֶל־תִּשְׁמְחוּ אִיבֹתַי לִי כִּי נִפְלֵתִי קָמַתִּי כִּי־אֲשָׁב בַּחֲשֵׁךְ יְהוּהָ אֹזֶר לִי:	8
זַעַף יְהוּהָ אֲשָׂא כִּי חָטָאתִי לֹא עַד אֲשֶׁר יָרִיב רִיבִי וְעָשָׂה מִשְׁפָּטִי יוֹצִיאֲנִי לְאֹזֶר אֲרָאָה בְּצַד־קָתוֹ:	9
וְתֵרָא אִיבֹתַי וְתִכְסֶּה בּוֹשָׁה הָאִמְרָה אֵלַי אִיֹּה יְהוּהָ אֱלֹהֵיךְ עֵינִי תִרְאִינָה בָּהּ עִתָּה תְהִיָּה לְמַרְמָס כְּטִיט חוֹצוֹת:	10
יוֹם לְבָנוֹת גְּדַרְיָד יוֹם הַהוּא יִרְחַק־חֶק:	11
יוֹם הוּא וְעַד־יָד יָבוֹא לְמַנִּי אֲשׁוּר וְעַרְי מְצוֹר וְלְמַנִּי מְצוֹר וְעַד־נִהָר יוֹם מַיִם וְהָר הָהָר:	12

- (i) How do commentators understand יוֹם מִצְפִּיָּד in verse 4? 2
- (ii) What is unusual about the syntax of הוּא וְעַד־יָד יָבוֹא in verse 12? 1
- (iii) Identify THREE literary features of verses 10–12, quoting relevant words or phrases. 2

End of Question 1

Question 2 (15 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Pesachim 100(b)–101(a)

א אותם בני אדם שקידשו בבית הכנסת. אמר רב: ידי זין – לא יצאו, ידי קידוש – יצאו. ושמואל אמר: אף ידי קידוש לא יצאו. אלא לרב, למה ליה לקדושי בביתיה? – כדי להוציא בניו ובני ביתו. ושמואל, למה לי לקדושי בבי כנישתא? – לאפוקי אורחים ידי חובתן, דאכלו ושתו ונגנו בבי כנישתא. ואזדא שמואל לטעמיה, דאמר שמואל: אין קידוש אלא במקום סעודה. סבור מינה: הני מילי – מבית לבית, אבל במקום במקום בחד ביתא – לא. אמר להו רב עגן בר תחליפא: זימנין סגי אין הנה קאימנא קמיה דשמואל, ונחית מאיגרא לארעא, וחדר מקדש. ואף רב הונא סבר: אין קידוש אלא במקום סעודה. דרב הונא קדיש, ואיתעקרא ליה שרגא, ועיילי ליה למניה לבי גנייה דרבה פריה דהנה שרגא, וקדיש וטעים מידי. אלקא קסבר: אין קידוש אלא במקום סעודה. ואף רבה סבר: אין קידוש אלא במקום סעודה. דאמר אבוי: כי הוינא בי מר כי הנה מקדש אמר לן: טעימו מידי, דילמא אדאזוליתו לאושפיוא מתעקרא לכו שרגא, ולא מקדש לכו בבית אכילה, ובקידושא דהקא לא נפקיתו דאין קידוש אלא במקום סעודה. איני? והאמר אבוי: כל מילי דמר הנה עביד פרב, לבר מהני תלת דעביד כשמואל: מתירין מפגד לבגד, ומדליקין מנר לגר, והלקה פרבי שמעון בגרירה. דתניא, רבי שמעון אומר: גזר אדם מטה פסא וספסל בשבת, ובלבד שלא יתכוון לעשות חריץ. – כחומרי דרב – הנה עביד, כקולי דרב – לא הנה עביד. ורבי יוחנן אמר: אף ידי זין נמי יצאו. ואזדא רבי יוחנן לטעמיה, דאמר רב הנין בר אבוי אמר רבי פדת אמר רבי יוחנן: אחד שינוי זין ואחד שינוי מקום – אין צריך לברך. מיתיבי: שינוי מקום – צריך לברך, שינוי זין – אין צריך לברך. תיובתא דרבי יוחנן תיובתא.

- (a) (i) ידי זין – לא יצאו, ידי קידוש – יצאו. 2
Explain the rationale for this ruling.
- (ii) Comment on the idiomatic usage of the verb יצאו and its Aramaic equivalent in this extract. 2
- (b) Identify THREE incidents discussed in this extract. Explain the purpose of the author(s) in relating these incidents. 2
- (c) With reference to examples in this extract, describe the process and terminology through which an Amoraic ruling can be challenged or refuted. 2
- (d) Discuss how intergenerational dialogue is central to the process of Talmudic learning. Refer to examples from this extract. 7

Section II — Non-prescribed Text

15 marks

Attempt Question 3

Allow about 40 minutes for this section

Answer the question in a SEPARATE writing booklet.

Marks

Question 3 (15 marks)

(a) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Psalm 145:1–3, 15–17

תְּהִלָּה לַדָּוִד אֲרוֹמְמֶנָּה אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ וְאֲבָרְכָה שְׁמֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד:	1
בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ וְאֶחְלֶלְהָ שְׁמֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד:	2
גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלֹגְדָלְתּוֹ אֵין חֶקֶר:	3
עֵינַי־כָּל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה גּוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵפוֹ:	15
פּוֹתַח אֶת־יָדֶיךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־תִּי רְצוֹן:	16
צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־דְּרָכָיו וְחֹסֵד בְּכָל־מַעֲשָׂיו:	17

חֶקֶר *fathom*

- (i) (1) Parse וְאֲבָרְכָה (verse 1). 1
- (2) Parse וּמִשְׁבִּיעַ (verse 16). 1
- (ii) Explain the relevance of the psalm's superscription תְּהִלָּה with reference to verses 1–3. 2
- (iii) How does this extract portray the nature of God and God's relationship with mankind? 3

Question 3 continues on page 7

Question 3 (continued)

(b) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Psalm 27:1–9

1 לְדוֹד | יְהוָה | אֹרְכֵי וַיִּשְׁעֵי מִמֶּי אִירָא יְהוָה מְעוֹז־חַיֵּי מִמֶּי אֶפְחָד:
 2 בְּקֶרֶב עָלֵי | מֵרַעִים לֶאֱכֹל אֶת־בְּשָׂרִי צָרִי וְאִיבֵי לִי הִמָּה כְּשִׁלּוֹ וְנִפְלּוֹ:
 3 אִם־תִּחַנֶּה עָלַי | מִחַנֶּה לֹא־יִירָא לִבִּי אִם־תִּקְוֶם עָלַי מִלְחָמָה לְבֹאֹת
 אֲנִי בּוֹטָח: 4 אַחַת | שְׁאַלְתִּי מֵאֲתֵיָהוּהָ אֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ שְׁבִתִּי בְּבֵית־יְהוָה
 כָּל־יְמֵי חַיֵּי לַחַזוֹת בְּנַעַם־יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ: 5 כִּי יִצְפְּנֵנִי | בְּסֶכֶה
 בַּיּוֹם רָעָה יִסְתַּרְנִי בְּסֶתֶר אֶהְלֹךְ בְּצֹר יְרוּמָמְנִי: 6 וְעַתָּה יְרוּם רֵאשִׁי
 עַל אִיבֵי סְבִיבוֹתַי וְאֹזְבַחַהּ בְּאֶהְלֹךְ וּזְבַחִי תְרוּעָה אֲשִׁירָה וְאֹזְמָרָה לַיהוָה:
 7 שְׁמַע־יְהוָה קוֹלִי אֶקְרָא וְחַנְּנִי וְעַנְּנִי: 8 לֵךְ | אֶמַר לִבִּי בְּקִשּׁוֹ פָּנָי
 אֶת־פָּנֶיךָ יְהוָה אֲבַקֵּשׁ: 9 אֶל־תִּסְתֵּר פְּנֶיךָ | מִפָּנָי אֶל־תִּטַּב־בְּאָף עַבְדְּךָ
 עֲזַרְתִּי הִיִּית אֶל־תִּטְשֵׁנִי וְאֶל־תִּעַזְבֵּנִי אֱלֹהֵי יִשְׁעֵי:

כשל	<i>to stumble</i>	שיר	<i>to sing</i>
חזוה	<i>to gaze</i>	זמר	<i>to chant praises</i>
בקר	<i>to frequent or to worship</i>		

- (i) Interpret the words **אֲנִי בּוֹטָח** in verse 3. Justify your interpretation. **2**
- (ii) Identify the difficulties of translating verse 8, with particular reference to the words **בְּקִשּׁוֹ פָּנָי**. **2**
- (iii) How does verse 1 set the theme of this psalm? Refer to the imagery of the psalm in your answer. **4**

End of paper

BLANK PAGE